

مورچه و کبوتر

۱۰۳ قصه‌ی ازوپ به روایت تولستوی

ترجمه‌ی مه‌ران محبوبی

نقاشی از میخائیل رومادین

کتاب‌های مرییم (وابسته به نشر مرکز)

The Ant and the Pigeon

Lev Tolstoy

مورچه و کبوتر

۱۰۳ قصه ازوپ

به روایت یو تولستوی

نقاشی از میخائیل رومادین

ترجمه‌ی مهران محبوبی

چاپ اول ۱۳۷۷، شماره‌ی نشر ۷۲

چاپ سوم بهار ۱۳۸۶، ۱۸۰۰ نسخه، چاپ غزال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۰۵-۱۶۴-۸

نشر مرکز: تهران، خیابان دکتر فاطمی، روبروی هتل لاله، خیابان باباطاهر، شماره‌ی ۸

سندوق پستی ۵۵۴۱-۱۴۱۵۵ تلفن: ۲-۴۶۲۰۴۸۹۷ فاکس: ۸۸۹۶۵۱۶۹

Email: info@nashr-e-markaz.com

حق چاپ و نشر برای کتاب مریم (وابسته به نشر مرکز) محفوظ است

سرشناسه:	تولستوی، لی یف نیکولایویچ، ۱۸۲۸-۱۹۱۰ م
عنوان و پدیدآور:	مورچه و کبوتر: ۱۰۳ قصه‌ی ازوپ/به روایت تولستوی، ترجمه‌ی مهران محبوبی
مشخصات نشر:	تهران: نشر مرکز، کتاب مریم، ۱۳۸۵
مشخصات ظاهری:	۱۵۹ ص: مصور
شابک:	978-964-305-164-8
وضعیت فهرستنویسی:	فیبا
یادداشت:	گروه سنی: ج
موضوع:	داستانهای کوتاه
موضوع:	داستانهای حیوانات
شناسه افزوده:	محبوبی، مهران، ۱۳۳۸- مترجم
رده‌بندی دیویی:	۱۳۷۷ م ۸۶۶ ب ۸۳/۸۰۸
شماره کتابخانه ملی:	۸۵-۴۷۴۱۶ م

فهرست

- ۱۰ مقدمه ناشر
۱۲ مقدمه ادوارد بابایف

یک

- ۱۵ اسب و مادیان
۱۶ روباه و دُرنا
۱۸ فرزندان میمون
۲۰ گرگ و سنجاب
۲۲ عقاب و کلاغ و چوپان
۲۳ عقاب و خروس ها
۲۴ دو مسافر
۲۶ موش و خروس و گربه
۲۸ روباه و باقرقره
۳۰ گرگ و سگ
۳۲ کشتی شکسته ها
۳۴ موش حریص
۳۵ موش و قورباغه
۳۶ قورباغه و موش و قوش
۳۷ موش شهری و موش صحرائی

۳۸	دریا و رودها و رودخانه‌ها
۴۰	روباه و عقاب
۴۲	گربه و روباه
۴۴	میمون و روباه
۴۶	گربه و زنگوله
۴۸	شیر و خر
۴۹	گرگ و روباه
۵۰	روباه و گرگ
۵۱	دهقان و بخت و اقبال
۵۲	دختر و سنجاکک
۵۳	مارِ آبی و خارپشت
۵۴	زاغچه و کوزه
۵۵	پرنده کوچک

دو

۵۷	چویان دروغگو
۵۸	مورچه و کبوتر
۵۹	زاغچه و کبوترها
۶۰	عقاب و لاک‌پشت
۶۲	خر و اسب
۶۴	شیر و موش
۶۶	زن و مرغ
۶۷	مرغ و تخم‌های طلایی
۶۸	سگ و خروس و روباه
۷۰	راسو
۷۱	شیر و خرس و روباه
۷۲	گرگ و پیرزن
۷۴	سنجاکک و مورچه‌ها
۷۵	قورباغه و شیر

۷۷	گرگ و دَرنا
۷۸	خروس و کلفت‌ها
۷۹	سگ و تصویرش در آب
۸۰	گوزن و فرزندش
۸۲	روباه و انگور
۸۴	مرغ و پرستو
۸۵	خر در پوست شیر
۸۶	باغبان و پسرانش
۸۷	روباه و بز
۸۸	لک‌لک و دَرناها
۹۰	ماهگیر و ماهی کوچک
۹۲	خرگوش‌ها و قورباغه‌ها
۹۳	پدر و پسرانش

چهار

۹۵	روباه
۹۶	پشه و شیر
۹۸	سگ و گرگ
۱۰۰	خر وحشی و خر اهلی
۱۰۱	اسب و صاحبانش
۱۰۲	گرگ و بز
۱۰۴	گوزن
۱۰۶	گوزن و باغ انگور
۱۰۷	پیرمرد و مرگ
۱۰۸	شیر و روباه
۱۰۹	گربه و موش‌ها

پنج

۱۱۱	کلاغ و روباه
۱۱۲	رفیق نیمه راه
۱۱۴	دهقان و جن رودخانه
۱۱۶	گرگ و بزه
۱۱۸	شیر و گرگ و روباه
۱۲۰	شیر و خر و روباه
۱۲۱	نی و درخت زیتون

شش

۱۲۳	گربه و قوچ
۱۲۴	خرگوش
۱۲۵	خرگوش و لاک پشت
۱۲۶	بلدرچین و جوجه هایش
۱۲۸	طاووس
۱۳۰	خرس و زنبورهای عسل
۱۳۱	زنبورهای عسل و زنبورهای نر
۱۳۲	طاووس و دُرنا
۱۳۳	بلدرچین و صیاد
۱۳۴	گنجشک
۱۳۵	قوش و کبوتران
۱۳۶	اریاب و نوکر
۱۳۸	دیگ مسی و دیگ گلی
۱۳۹	خَفّاش
۱۴۰	مرد خسیس
۱۴۲	مرد و سگ
۱۴۳	سگ و تگه چوب
۱۴۴	چوپان

۱۴۶	سگ میان یونجه
۱۴۷	گرگ و استخوان
۱۴۸	سگ و دزد
۱۵۰	گرگ و مادیان
۱۵۲	روباه و گرگ
۱۵۳	گوزن و اسب
۱۵۴	دو قورباغه
۱۵۵	گرگ و خوک
۱۵۶	گاو و قورباغه
۱۵۷	قورباغه‌ها و انتخاب پادشاه
۱۵۸	تاجر و دزدها
۱۵۹	آفتاب و باد

مقدمه ناشر

علاقه به کتاب، عادت به کتاب خواندن، و درک ارزش و اهمیت کتاب از خردسالی و نوجوانی شکل می‌گیرد و این دوره در شکل دادن به روحیات و علایق و پسندهای فرد نقش اساسی دارد. به همین دلیل یکی از مهمترین تکلیفهای همه‌ی کسانی که به گونه‌ای با تعلیم و تربیت نسل جدید سروکار دارند آن است که از همان آغاز ذوق و استعداد و تمایل آنان را در مسیری سوق دهند که آمادگی و توان و علاقه‌ی جذب مایه‌های فرهنگی در آنان بیشتر شود و از جمله این که با کتابخوانی خو بگیرند و کتاب خواندن برای آنان یک لذت و عادت و نه یک تکلیف باشد. یکی از شیوه‌های این کار در دسترس قراردادن کتابهای مناسب و خواندنی برای کودکان و نوجوانان است؛ تا آنان را با لذت خواندن آشنا کنیم و کتاب خواندن امری تفریحی و داوطلبانه و غیرتکلیفی برای آنان باشد. تولستوی نویسنده‌ی بزرگ روس در این کتاب هنر خویش را در چنین راستایی به کار گرفته است. قصه‌های کوتاه ازوپ، حکایت‌گوی مشهور یونان باستان، همه قصه‌هایی بوده‌اند پندآموز و سرشار از نکته‌بینی‌های زیرکانه که از آنها بسیاری درسهای زندگی می‌توان آموخت. اما تولستوی در بازنویسی خویش از این حکایت‌های نغز و پر نکته، جنبه‌ی اخلاقی یا آموزشی آنها را خلاقانه در دل جنبه‌ی داستانی پوشانده و از اندرزگویی و راهنمایی مستقیم پرهیز

کرده است. بدین ترتیب بر کشش و سرگرم‌کنندگی اثر برای خردسالان افزوده و در همین حال پیام حکایت را در خلال آن گنجانده و رسانده است. تولستوی در بازنویسی خویش از سبک ازوپ نیز دور نشده است که حکایتهای خویش را چندان پر آب و تاب بیان نمی‌کند و بدان طول و تفصیل نمی‌دهد. بلکه حتا در بیان حکایتی طنزآمیز، لحنی جدی دارد و اجازه می‌دهد خود قصه اگر می‌تواند بر عواطف و احساسات خواننده تأثیر بگذارد نه نحوه‌ی بیان حکایتگر و شیوه‌های روایی او. و در عمل هم دیده‌ایم که حکایتهای ازوپ با همین بیان ساده، و خلاصه، نسلهایی پی‌درپی را مجذوب خود کرده و به ادبیات عامه‌ی بیشتر ملل جهان راه یافته‌اند.

کتاب مریم (وابسته به نشر مرکز)

مقدمه

لونی‌کلاویچ تولستوی، نویسندهٔ بزرگ روس، در ملک شخصی‌اش یاسنایا پولیانایا چشم به جهان گشود و بیشتر عمر خود را در همان‌جا گذراند. او به کودکان عشق می‌ورزید و داستانهای بسیاری برای رعیت‌زادگان املاک خود نوشت.

تولستوی داستانهایش را در دو کتاب با عنوان «الفا» و «کتاب آموزش روسی» منتشر کرد. کودکان بسیاری از روی این دو کتاب خواندن و نوشتن آموختند. تولستوی ترجمه‌های خود از افسانه‌های یونانی و رومی، و قصه‌های اقوام دیگر را نیز در این کتابها آورد. او به خصوص دلبستهٔ حکایت‌هایی بود که ازوپ، قصه‌پرداز یونانی، پدید آورده بود.

ترجمه‌های تولستوی از قصه‌های ازوپ در زبان روسی نقش ضرب‌المثل و قصهٔ عامیانه و اصطلاحات روزمره را پیدا کرده‌اند. او ماجرای قصه‌ها را متناسب با آداب و رسوم میهنش تغییر داد و به این ترتیب قصه‌ها به صورت آثار مستقل این نویسندهٔ بزرگ روس درآمدند.

حکایت‌های یونانی اغلب با نوعی نتیجه‌گیری اخلاقی به پایان می‌رسیدند. تولستوی از این نتیجه‌گیری‌ها صرف‌نظر کرد و فقط ماجرا و شخصیت‌های قصه را نگاه داشت.

او معتقد بود که بچه‌ها خودشان به مفهوم قصه‌ها پی می‌برند و نتیجه لازم را می‌گیرند.

تولستوی برای حفظ امنیت در ترجمه حکایت‌های ازوپ، زبان یونانی یاد گرفت و بسیار مطالعه کرد. درباره خود ازوپ افسانه‌های فراوانی بجا مانده است. برخی او را مردی سعادتمند می‌دانند چون زبان جانوران و طبیعت را درک می‌کرده، و بعضی او را مردی بی‌چیز و بینوا، و برده شخص ثروتمندی به نام اگسائیس دانسته‌اند. ولی آن چه اهمیت دارد این است که ازوپ فیلسوفی دلسوز و دانا بود. و با حیل‌های قهرمانان حکایت‌هایش مردم را می‌خندانند و مردم هر چه بیشتر می‌خندیدند داناتر می‌شدند.

در این کتاب انواع و اقسام موجودات، از قبیل انسان و حیوان و جن و پری وجود دارند، ولی گذشته از خود این موجودات، روی سخن نویسنده قبل از همه با کودکان است. شاید به همین خاطر است که گاهی قهرمانان او به کودکانی می‌مانند که نقاب بر چهره دارند.

اما این نقاب بی‌درپی کنار می‌رود و یک جفت چشم شیطان ظاهر می‌شود. تصویرگر کتاب، میخائیل رومادین، کوشیده است این خصوصیت را در تصاویرش حفظ کند.